

1. PERUSTIEDOT KOHTEESTA	
1.1. Maisema-alueen nimi	Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema
1.2. Maisema-alueen uusi nimi	
1.3. Kunta	Harjavalta
1.4. Pinta-ala	443 ha
1.5. Aikaisemmat inventoinnit [tekijä, vuosi, arvo]	RKY1993: Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema Lauri Putkonen, 2005, Satakunnan arvokkaat kulttuurimaisemat: Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema
1.6. Päiväysinventoijan nimi	Jenny Alatalo
1.7. Päiväysinventoinnin pvm	3.10.2012 ja 31.5.2013
1.8. Arkistointipaikka	
2. MAISEMAMAAKUNTA JA -SEUTU	
2.1. Maisemamaakunta ja -seutu [Mietintö 66/1992]	Lounaismaa / Ala-Satakunnan viljelyseutu
2.2. Maisematyyppi [Maakunnallinen maisemaselvitys]	
2.3. Kuvailuteksti [Lyhyt kuvaus maisemamaakunnan ja -seudun tyyppillisistä piirteistä]	Lounaismaa maiseman peruselementit vaihtelevat rikkonaisesta saaristosta ja kumpuilevista, osittain paljastuneista kalliioalueista laajoihin tasaisiin, viljaviin savikkoalueisiin, joilla lukuisat joet kiemurtelevat. Ala-Satakunnan viljelyseutu on perusluonteeltaan vaurasta viljelyaluetta, mutta Lounaiseen viljelyseutuun verrattuna siellä on runsaasti karuja, metsäisiä ja soisia syrjäseutuja. Seudun karuja maisemapiirteitä edustavat suot ja metsät keskittyvät Pyhäjärven lounaispuolella olevalle karulle rapakivigraniittialueelle ja viljelymaisemat sijaitsevat yleensä viljavilla savikkoalueilla Kokemäenjokilaaksossa.
3. LUONNON OMINAISPIIRTEET	
3.1. Maa- ja kallioperä	Maaperältään Hiirijärvi on suurimmaksi osaksi savea. Jonkun verran alueen reunoilla on moreenia. Hiirijärvi sijoittuu kallioperältään kohtaan, jossa alue jakaantuu puoliksi koillis-lounaissaunassa. Eteläinen puoli on olividiapaasia ja pohjoispuolinen osa hiekkakiveä.
3.2. Vesistöt ja ranta-alueet	Alueella ei ole tai se ei liity mihinkään vesistöön tai ranta-alueeseen. Alueen pohjoisreunalla on pieni pohjavesialue.
3.3. Luonnonhistorian erityispiirteet	Hiirijärvi on ollut järvi, joka on kuivatettu 1950-luvulla.
3.4. Kasvillisuustyytit	Alue kuuluu eteläboreaaliseen kasvillisuus vyöhykkeeseen. Pellon reunoilla kasvaa lehtipuita ja niiden takana kuusta. Kuivemmillä kankareilla ja saarekkeilla mäntyä.
3.5. Arvokkaat luontokohteet	Huhdankulman puolella on yksityisen maalla sijaitseva luonnonsuojelualue.
3.6. Eläimistö ja kasvilajisto	
3.7. Ilmasto	Alueen keskilämpötila on 4-5°C astetta ja vuoden sademäärän keskiarvo on 550-600 mm vuodessa.
3.8. Maisemarakenne	Maisema-alueella lännessä yhtenäinen selänne. Muut maiseman reunoilla olevat metsäiset saarekkeet ovat rikkonaisesta tuomassa pienipiirteisen maisemarakenteen. Selänneiden välillä on kapeita solia, joiden läpi yleensä virtaa oja. Alueen keskellä on neljä saareketta peräkkäin luode-kaakkosuuntaisesti.
4. KULTTUURISET OMINAISPIIRTEET	
4.1. Arkeologinen kulttuuriperintö	Hiirijärven kylän alueen sisällä on kaksi muinaisjäännettä. Ensimmäinen on pronssikautinen rökkiö ja toinen on ajoittamaton kivirakenteinen rökkiö. Maisema-alueen ulkopuolen pohjoispuolella on useita pronssikautisiksi ajoitettuja kohteita ja alueita.
4.2. Maiseman kulttuurihistoria	Hiirijärven alueella on ollut kauan ollut asutusta, mistä on todisteena muinaisjäännekset. 1560-luvun veroluettelossa Hiirijärvellä oli veroa maksaneita taloja kaksi. Vuoden 1688 tiluskarttaan on merkitty kaksi taloa Hiirijärven pohjoispuolelle. Peltoalueet on merkitty talojen ympärille ja niittyjen taakse, mm. järven ranta-alueelle. 1770-luvulla alueen pellot sijaitsivat nykyisen Kotamäen rinteillä sekä Kotamäen ja Pörönmäen välisellä alueella. 1800-luvun puolivälissä peltoala oli laajentunut kaakon ja lounaan suuntiin. 1900-luvun alussa peltoalueet ovat lähes nykyisen laajuiset. Hiirijärven järvi oli vielä tällöin olemassa, mutta se kuivatettiin 1950-luvulla. Nykyisin entisen järven paikalla kasvaa kosteahkoa metsää.

4.3. Maiseman kannalta merkittävät elinkeinot	Pitkään jatkunut maanviljely.
4.4. Rakennettu ympäristö	Varsin hyvin säilynyt kylämiljöö, jonka ympärillä on vaihtelevia viljelyaukeita.
4.4.1. Alueelle tyypillinen ja perinteinen asutustyyppi	Asutus on sijoittunut peltoja ympäröivien mäkien rinteille, sekä alueen keskellä hieman muuta maastoa korkeammalla kulkevan tien varteen.
4.4.2. Nykyisen asutuksen suhde muinaisjäännösten sijaintiin	Muinaisjäännökset sijaitsevat asutuksen / pihojen tiiviissä läheisyydessä. Vuoden 1688 tiluskartan mukaan asutus on ollut Kotamäen muinaisjäännöksen läheisyydessä.
4.4.3. Rakennetun ympäristön inventoinnit	RKY1993: Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema Satakunnan arvokkaat kulttuurimaisemat: Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema
4.4.4. Muita maiseman kannalta merkittäviä rakennuksia ja rakenteita	Alueen tilojen päärakennuksista huomattavimpia ovat Ala-Kleemola, Eskola ja Mikola, jotka on rakennettu 1800-luvulla, mutta muutettu ulkoasultaan tämän vuosisadan puolella. Kylässä on joukko vanhoja aittoja.
4.5. Perinnemaisemat	Hiirijärven katajaniitty (P-)
4.6. Identiteettitekijät, symbolitekijät	Hiirijärven paikannimistössä elää voimakas Lalliin liittyvä perinne. Kotamäellä on Lallinmajan sammas, jo 1400-luvulla tunnettu luonnon muovaama rajakivi. Sammal mäellä on Lallin itkukivi, jonka sanotaan olevan aina märkänä Lallin kyynelistä. Myös nyttemmin kuivattuun Hiirijärveen liittyy kertomus siitä, kuinka hiiret ajoivat Lallin järveen tämän surmattua Henrik-piispan.
4.7. Matkailu- ja virkistyskäyttö	Onko näitä?
4.8. Kuvailu, kulttuuripiirteet	Hiirijärven kylämiljöö on varsin hyvin säilynyt. Alueella on useampia tiloja, jotka ovat 1800-luvulta vaikka päärakennusten ulkoasu onkin muutettu 1900-luvun puolella. Kylässä on säilynyt joukko vanhoja aittoja. Kyläkeskuksesta syrjempänä sijaitsee Uusi-Kraapon 1800- 1900-lukujen vaihteessa rakennettu rakennusryhmä. Alueen paikannimistössä elää voimakas Lalliin liittyvä perinne. Hiirijärvi on poikkeuksellisen perinnetaustan omaava talonpoikainen kylä.
5. MAISEMAKUVA	Laaksomaisen maiseman keskellä on puustoisia asuttuja saarekkeita. Maisema on pienipiirteistä ja vaihtelevaa. Loivasti aaltoilevat pellot ovat viljelyssä ja hoidettuja. Tien varteen keskittynyt asutus on paikoin tiivistä ja tilan talousrakennukset ovat paikoin tien kummalakin puolella. Maisemassa huomio kiinnittyy horisontissa näkyvään nosturiin.
6. RAJAUS	Maisema-alueen länsireunan raja on yhtenäisessä selänteessä. Muilla reunoilla raja seuraa maisemassa olevia metsäisten alueiden ja rikkonaisten selänteiden luomaa polveilevaa maisematilaa. Alueen RKY1993 rajausta on laajennettu koillisen ja lounaan suuntiin.
7. KUVAILUTEKSTI	Maisema-alueen länsireunalla maisema-aluetta rajaa yhtenäinen metsäinen selänne. Muuten maisema-alueen reunat muodostuvat lomittaisista ja peräkkäisistä kumpareista. Yhtenäisten selänteiden puuttuessa metsäiset saarekkeet luovat vaihtelevan ja pienipiirteisen maisemarakenteen alueelle. Kumpareiden välillä on kapeikkoja ja solia, joissa on ojia. Alueen keskellä on neljä peräkkäin olevan saarekkeen muodostama luode-kaakkosuuntainen jono, joka jakaa maisema-alueen kahtia. Maisema-alueen reunan ja peltojen vaihtumisvyöhykkeellä kasvaa lehtipuita ja kuusta, asutuilla saarekkeilla kasvaa myös paikoin mäntyä. Hiirijärven alueella on ollut kauan ollut asutusta, mistä on todisteena muinaisjäännökset. Alue kuuluu pronssikautisen asutuksen alueen ketjuun, joka alkaa Paneliasta ja jatkuu aina Nakkilaan asti. 1560-luvun veroluettelon mukaan Hiirijärvellä oli veroa maksaneita taloja kaksi. Vuoden 1688 tiluskarttaan on merkitty kaksi taloa Hiirijärven pohjoispuolelle. Peltoalueet on merkitty talojen ympärille ja niittyjen taakse, mm. järven ranta-alueelle. 1770-luvulla alueen pellot sijaitsivat nykyisen Kotamäen rinteillä sekä Kotamäen ja Pörönmäen välisellä alueella. 1800-luvun puolivälissä peltoala oli laajentunut kaakon ja lounaan suuntiin. 1900-luvun alussa peltoalueet ovat lähes nykyisen laajuiset. Hiirijärven järvi oli vielä tällöin olemassa, mutta se kuivatettiin 1950-luvulla. Nykyisin entisen järven paikalla kasvaa kosteahkoa metsää. Hiirijärven kylämiljöö on varsin hyvin säilynyt. Alueelta on löytynyt merkkejä pronssikautisesta asutuksesta. Alueella on

8. ARVIOINTI	
8.1. Arvoluokka	Maakunnallisesti arvokas
8.2. Arviointiteksti	Hiirijärven kulttuurimaisema eheä kokonaisuus, jonka maiseman edustaa Ala-Satakunnan viljelyseutua. Loivasti aaltoilevat pellot ja nauhamaisesti tiestön varteen paikoin erittäin tiiviisti keskittynyt asutus ja pitkä asutushistoria muodostavat hoidetun kokonaisuuden. Alue on Satakunnan maisema-alueesta pienin ja se sijoittuu kahden laajemman maisema-alue kokonaisuuden väliin.
9. LIITTEET	
9.1. Karttaliitteet	
9.2. Valokuvat	